ДАРХАН УУЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын Хоршоог Хөгжүүлэх сангийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ДАА-2023/04-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.open.audit.mn Дархан сум 2023 он	Дарга, тэргүүлэх аудитор: Ш.Мөнхбаяр Утас: 70373089, 99023682 Цахим хаяг: **Munkhbayarsh@audit.gov.mn** Аудитын менежер: У.Батсүрэн Утас: 99036806 Цахим хаяг: **Batsurenu@audit.gov.mn** Аудитын гүйцэтгэсэн: ЦЭСБ-Аудит ХХК Утас: 95112689 Цахим хаяг: tsesb.audit@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Бүрхантын гудамж-1, 14 дүгээр баг, Дархан сум,
Дархан-Уул аймаг, 45059
Утас: 7037-3089, Факс: (976) 7037-3089
Цахим шуудан: darkhanuul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2023.01.25 № 140

танай ______ -ны № ______ -т

ДАРХАН УУЛ АЙМГИЙН ДАРХАН СУМЫН
ХОРШООГ ХӨГЖҮҮЛЭХ САНГИЙН ДАРГА
Т.ТУЛГАА ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын Хоршоог Хөгжүүлэх сангийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын Хоршоог Хөгжүүлэх сангийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын Хоршоог Хөгжүүлэх сангийн 2022 оны зарцуулалт ажил гүйлгээний 5.6 хувийг бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж эзэлж байна.

Аудитын гол асуудал

"Хоршооны тухай" хууль, Монгол Улсын Их Хурлын 2021 оны 40 дүгээр тогтоолоор Сум хөгжүүлэх санг Хоршоог хөгжүүлэх сан болон өөрчлөгдсөн бөгөөд Хүнс, ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2021 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн А/361 дүгээр тушаалаар "Хоршоог хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, эргэн төлүүлэх, хяналт тавих журам" батлагдаж тус журамд Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2022 оны А/243 дугаар тушаалаар нэмэлт, өөрчлөлт орсон.

000020180

Бусад асуудлын хэсэг

Төсвийн шууд захирагч бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Дархан сумын Засаг даргын 2022 онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоо хэмжээний үзүүлэлтэд тусгагдсан 1 зорилтын хүрээнд 1 арга хэмжээ батлаагаас гүйцэтгэлээр 99.2 хувийн биелэлттэй байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн [redacted] ирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ш.МӨНХБАЯР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын зүйл	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**1,024,813,824.13**	**1,043,495,898.13**
31	**Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө**	**245,900,108.13**	**229,941,606.13**
311	**Кассанд байгаа**	-	
312	**Банкинд байгаа**	245,900,108.13	229,941,606.13
33	**АВЛАГА**	**778,913,716.00**	**813,554,292.00**
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага		
335	Бусад авлага	-	
	Хувь хүнээс авах	775,927,178.00	813,554,292.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	2,986,538.00	
	Найдваргүй авлагын хасагдуулга		
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	**-**	**-**
354	**Хангамжийн материал**	**-**	**-**
35410	Бичиг хэргийн материал		
35470	Бусад хангамжийн материал		
356	**Мал амьтад**	**-**	**-**
36	**НӨӨЦИЙН БАРАА**		
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**-**	**-**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	**-**	**-**
392	**Биет хөрөнгийн дүн**	**-**	**-**
39201	Барилга байгууламж		
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл		
393	**Биет бус хөрөнгийн дүн**	**-**	**-**
39301	Программ хангамж		
39302	Хасагдуулга		
39303	Бусад биет бус хөрөнгө		
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**1,024,813,824.13**	**1,043,495,898.13**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**-**	**-**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	**-**	**-**
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**1,024,813,824.13**	**1,043,495,898.13**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	1,024,813,824.13	1,043,495,898.13
511	Засгийн газрын оруулсан капитал	-	-
51101	Өмч: -төрийн		
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	**1,024,813,824.13**	**1,043,495,898.13**
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,001,312,463.13	1,024,813,824.13
51220	Тайлант үеийн үр дүн	23,501,361.00	18,682,074.00
51300	Дахин үнэлгээний зөрүү		
6	**ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗ/ӨМЧИЙН ДҮН**	**1,024,813,824.13**	**1,043,495,898.13**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан /төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН**	**24,966,061.00**	**19,518,324.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**24,966,061.00**	**19,518,324.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**24,966,061.00**	**19,518,324.00**
120002	Хүүгийн орлого		14,553,814.00
120002	Торгуулийн орлого		4,964,510.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	**24,966,061.00**	-
13	**ТУСЛАМЖ САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	-	-
2	**Үйл ажиллагааны зардал**	**1,464,700.00**	**836,250.00**
21	**Урсгал зардал**	**1,464,700.00**	**836,250.00**
210	**Бараа, үйлчилгээний зардал**	**1,464,700.00**	**836,250.00**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулал**	-	-
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажлын хөлс**	**1,464,700.00**	**836,250.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр	1,464,700.00	836,250.00
210802	Аудит баталгаажуулалтын зардал		
210806	Мэдээлэл технологийн үйлчилгээ		
2109	**Бараа, үйлчилгээний бусад зардал**	-	-
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		
210902	Хичээл сургалт, үйлдвэрлэлийн дадлагын зардал		
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол		
213	**Урсгал шилжүүлэг**	-	-
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	-	-
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж		
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж шагнал урамшуулал		
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	-	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	-	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	-	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		-
3	**Үйл ажиллагааны үр дүн**	**23,501,361.00**	**18,682,074.00**
145	**Үйл ажиллагааны бус орлогын дүн**		
225	**Үйл ажиллагааны бус зардлын дүн**		
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	-	-
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз		
4	**Үйл ажиллагааны бус үр дүн**	-	-
5	**Үйл ажиллагааны нийт үр дүн**	**23,501,361.00**	**18,682,074.00**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан /төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН**	**543,751,346.13**	**384,877,748.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**543,751,346.13**	**384,877,748.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**543,751,346.13**	**384,877,748.00**
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	543,751,346.13	384,877,748.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**4,451,238.00**	**836,250.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**4,451,238.00**	**836,250.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**1,464,700.00**	**836,250.00**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулал**	**-**	**-**
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажлын, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**1,464,700.00**	**836,250.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил , үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,464,700.00	836,250.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох		
210806	Мэдээлэл технологийн үйлчилгээ		
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**-**	**-**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		
210902	Хичээл, үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**2,986,538.00**	**-**
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	**-**	**-**
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг		
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг		
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**-**	**-**
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр тэтгэмж		
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж урамшуулал		
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж		
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвортой ажилласан а/хаагчдад дэмжлэг		
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж урамшуулал		
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт , шилжүүлэг**	**-**	**-**
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**2,986,538.00**	**-**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,986,538.00	
3	**Үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ**	**539,300,108.13**	**384,041,498.00**
	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
4	**Хөрөнгө оруулалтын мөнгөн орлогын дүн**		
5	**Хөрөнгө оруулалтын мөнгөн зарлагын дүн**	**-**	**-**

22	**Хөрөнгийн зардал**	**-**	**-**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	**-**	**-**
223001	Бусад хөрөнгө		
6	**Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ**	**-**	**-**
7	**Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ**	**(293,400,000.00)**	**(400,000,000.00)**
23	Эргэж төлөгдөх зээлийг хассан цэвэр зээл	**293,400,000.00**	**400,000,000.00**
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	**293,400,000.00**	**400,000,000.00**
145004	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлээс эргэж төлөгдөх		
8	**Нийт цэвэр мөнгөн гүйлгээ**	**245,900,108.13**	**(15,958,502.00)**
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	245,900,108.13
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	245,900,108.13	229,941,606.13

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан /төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны үр дүн
А	1	2	3	4
2020 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх үлдэгдэл	**-**	**-**	**1,001,312,463.13**	**1,024,813,824.13**
НББ-ийн бодлогын өөрчлөлт				**-**
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				**-**
Тайлант үеийн үр дүн				**-**
2021 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх үлдэгдэл	**-**	**-**	**1,024,813,824.13**	**1,024,813,824.13**
НББ-ийн бодлогын өөрчлөлт				**-**
ҮХ-ийн өсөлт, бууралт				**-**
ҮХ-ийн дахин үнэлгээний бууралт				**-**
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				**-**
Тайлант үеийн үр дүн			18,682,074.00	**18,682,074.00**
2022 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх үлдэгдэл	**-**	**-**	**1,043,495,898.13**	**1,043,495,898.13**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан /төгрөгөөр/

Д/Д	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	Нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүн	415,000,000.00	400,836,250.00	14,163,750.00	96.6
21	Урсгал зардлын дүн	15,000,000.00	836,250.00	14,163,750.00	5.6
210	Бараа үйлчилгээний зардал	15,000,000.00	836,250.00	14,163,750.00	5.6
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр	15,000,000.00	836,250.00	14,163,750.00	5.6
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр	15,000,000.00	836,250.00	14,163,750.00	5.6
23	Эргэж төлөгдөх зээлийг хассан цэвэр зээл	400,000,000.00	400,000,000.00	-	100.0
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	400,000,000.00	400,000,000.00	-	100.0
1	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	415,000,000.00	384,877,748.00	30,122,252.00	92.7
120	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	415,000,000.00	384,877,748.00	30,122,252.00	92.7
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос	415,000,000.00	384,877,748.00	30,122,252.00	92.7
124	БУСАД ЭХ ҮҮСВЭР			-	
31	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	245,900,108.13	(245,900,108.13)	
31	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	245,900,108.13	229,941,606.13	15,958,502.00	93.5
002	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00	-	100.0
003	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00	-	100.0
	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО			-	
	Удирдах ажилтан			-	
	Гүйцэтгэх ажилтан			-	
	Үйлчлэх ажилтан			-	
010	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО /ЖИЛИЙН ДУНДЖААР/	-	-	-	
015	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага			-	
024	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ			-	
028	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч /ТҮБД/			-	
033	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч			-	

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар алдаа зөрчил илрээгүй болно.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн						-		
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								